

Օսմանի քննն ատում է մանկապարտ, էօ-
լիմ մէ հիմնադրմբ չարչան տիւշ-
մէնէրիմիդի եհնմէքիկէ մասնու
պուրնան չու մուգատուէ մուհարե-
պէնին զիեաւր գարշլ արնտա նապե-
տիտ օլուն :

Սիւլին ֆիւթուհաթմը պիզիմ
տիր : Շու մուհարեպէնիդտէ խա-
հա, ազլէ, վէ պիւնէրմէ Սլալ
գալպէրի սիւլին արգանդը ապու-
նուեօր, վէ Սլալլըգ Էֆքեարը մու-
գատտէսինին իֆաթը իշին պիւր սու-
րէթի լսեքգէտէ չալըշեօր, Էկէր
մուհարեպէնին գատէրի պիգարարը
սիւլին գուլվէի հարպիեհնիդի, վէ
Պալքանլար ճէնկճի Էվլաթարընըն ի-
կիտիլին թէրք խտէճէ օլուր իտէ,
թէէմին օլունուք քի, պիզ վէ Բուսիս
նամուս իլէ միլէթ մէ մէհէնպ աւա-
յուլարընըն Էմիլէրին իծրանէ գօեա-
ճաղըլ : Շէհէրէրին վէ գաապալա-
լարըն վիւրանէլէրի, վէ տիւշմէնէրի-
միլին նաչէլէրի իւզէրինտէ Էվլօր
վէ Ասիա Բուսիսընըն աշմիւրտէն Էլինի
սիլէ վէ մուհարեպէ իտէն գարընտաշ-
լարընըն ուգատաճաղըլ :

Չան իտէրիդ քի, տիւշմէնէրիմիդ
հէնուգ պիզի թանըմամըլ ալըլար, վէ
պիզլէ չիւքրանիէթ վէ թէշէքըրէ
վաճիկ օլան տօլմ տէվէթէր, Բուս
Էֆքեարընըն իծրանընտա պիզի թէրք
իթմէնէճէք տիլէր, նաալը քի Ալշահ
սիլէ պու Էֆքեարըն իծրանըն արգու
իտէր : Լաքին շանէտ տօլմընըլ,
տիւշմէնէրիմիդէ մուլմէնէթ իթմէք
իւզըն, սանճաղընըլ կալընըլ օլըրա-
գըլլար իտէ, օլ վալըլմ պիզ, թա
գար իլէ Էօրթիլիւ օլան Սիպէրիա-
տան Բօնի Էօքսէնէ վէ Ամուրտան իտ
վիւթիլէ գատար քեաֆֆէմիդ սիլահ
պէտէսթ օլաճաղըլ : Վէ իլմէ օլ վա-
ղըլմ տիւշմէնէրիմիդ, 100,000,000
Բուսարըն նաչէլէրին աեաղ ալմընտ
չըրմամտըլ տան սօնրա, Պալքանլա-
րըն նիմ ճէղիլէրին եհնի զէնճիլէր
իլէ զէնճիլպէն իտէմէնէճէքէր տիւր
եաշաթըն Սլալ Էֆքեարըլ, եաշաթըն
Չար հաղըլէթիլ, եաշաթըն Բուսիա-
եք միլի :

ՆԱՍՏԱԿ ՊԲՊԱՍՏԱՆԻՑ

Ռաշտ յունիս 8 ին

Այն չարագործութենից յետոյ, որի
մասին ես ձեզ պատմեցի, Ռաշտի մէջ
գանձող Պարսկահայտատի Հայերը դի-
մեցին Նորին Մեծաթեան Պարսից Շա-
հին, հետեւեալ աղբասագիրը ուղարկե-
լով նրան հեռագրով՝ « Ինչպէս Չար
Մեծութեանը յայտնի է, մենք Հայե-
րըս գտնուել ենք միշտ ամենահաւա-
տարմի և հնազանդ հպատակներ ձեզ
տէրութեան, և ոչ մի ժամանակ չենք
կարծում որ սոյդքան անասաճալ զը-
րութեան մէջ կարող ենք լինել ձեր հո-
գիվրտ : Եթէ անբախտիք չարագործ
ցընէ մեզ, եթէ մեր անձն պաշտպան
ված չի լինի կայսերական հրամանով
մենք Հայերս ստիպված կը լինենք մեր
բնատանքներով գաղթել և արևել
կրկնի, անցնել այն տէրութեան հօդք, որի
հովանաւորութեան տակ կարողանանք
հանդիստ ապրել : Այդ պարագային
սատարաւոր պատասխանայ Հայերին և
Ռաշտի լուսկիւններին, որատուիլով
մօլլաներին և քաղաքիս կառավարին
որ այսուհետեւ ալը տեսակ անցքերը
չը կրկնվեն : Մի և նոյն ժամանակ սա-
րազմը ուղարկել է Ռաշտ մի վերա-
քննիչ, որին յանձնուած է հետազո-
տել գործի բոլոր հանգամանքները,
բռնել յանցողներին և չըղ-

թայկապ բերել նրանց թեհրան :
Սատարաւոր հեռագիրը հանգատայ
նում է Հայերին, խտտանալով նրանց
այսուհետեւ ապահով կեանք Պարսից
հովանաւորութեան տակ և հրաւի-
րում է նրանց հանդիստ սրտով շարու-
նակել պարագիւր իրանց պարագմունք-
ներով : Այս հեռագիրը չուտով տա-
րածվեցաւ ամբողջ քաղաքում և Հա-
յերի ու թուրքերի մէջ ձեռքից ձեռք
էր անցնում : Իսկոյն նահանգապետը
այդ հրամանը կատարելով, բռնել է
տալիս մի քանի մօլլաներին, որք դըր-
դել էին ժողովուրդը սպանութիւններ
անելու, և նոյնպէս հատարակ ժողո-
վըրդից մօտ 3 հազար հոգի կալանա-
ւորելով, չըլթայկապ ուղարկում է
Գէպի թէհրան : Մեր փոքրիկ քաղաքը
այժմ բոլորովն անքնակ է երևում :
Սորանից յետոյ տէրութեան հրամանով
հաւաքում են ժողովուրդից 2000 թուան
իրիւս տուգանք կատարած յանցանքի
համար : Թուրքերը (Պարսիկ) այդ-
պէս պատժելով, այժմ տատիկ վախ-
կոտ են դարձել : Վերաքննիչը գեռ
այտուող է : Հետեւեալ նամակով, եթէ
նոր լուրեր կը լինեն, կաշխատիմ հա-
ղարդել :

Լուսմ ենք որ Ասիական թիւրքիայի
նշանաւոր աւաղակապետ Գէօր Խոմայէ-
լը մի շարժից աւելի է որ չըլում են
Ախալքալաքի գաւառում : Ասում են
որ իբր թէ նա իր խմբով թիւրքիայի
Չըրթըր նահանգի արքուն գանձարանը
կողոպտել է, տանելով այն տեղից մօտ
40,000 լիւրա (280 հազար ռուբլ) գու-
մարը Աւաղակներին դէմ ուղարկված են
Ախալքալաքի բոլոր պօստերի կազմե-
ները, զիւղական պահապանները, չա-
վարները մեր դաւառապետի օգնա-
կանի առաջնորդութեամբ : Իսկ միւ-
շի այժմ նրանք սլինը չը կարողացան
անել աւաղակներին մի խմբի դէմ, որ
չուտ շատ 20 մարդուց է բաղկացած :
Այդ խումբը բաղկացած է թուրքե-
րից, և այդ աւաղակներին թուում մի
Հայ էլ կայ : Գործի հետեւանքի մա-
սին կաշխատիմ հաղորդել Մշակի ըն-
թնըրդներին :

— Վրաց Դրօնքաւ Լրագիրի մէջ մի
թղթակցութիւն էր տպված ՓՕԹԻՑԻՑ,
որտեղ թղթակիցը խոսում է այդ տե-
ղի Հայոց եկեղեցու և քահանայի վը-
րա : Քահանան իր պարտաւորութիւնը
չէ կատարում, ինչպէս որ հարկն է,
Յարկայ մեծ մասը ֆօթիից դուրս է
անցնում և գնում է մօտակայ քաղաք-
ները ուրան կերպով ժամանակը ան-
ցընելու և թուղթ խաղալու : Այս տա-
րի Չատիկ երբորդ օրը դնացել է և
ահա 63 օրէ որ դուրս է, այնպէս որ
ֆօթիի Հայոց եկեղեցում այդքան ժա-
մանակ պատրաք չէ լինում : Թըղ-
թակցութեան մէջ ասված է որ ֆօթիի
Հայոց ժողովուրդը բողբոքում է այդ
մտային և պատրաստ է ինդըրել հաղ հար
իշխանութեանից որ ուրիշ քահանայ ու-
ղարկեն նրանց : Այժմ մեզ գրում են
նայն տեղից որ երբ որ յիշեալ քահա-
նան ֆօթիից դուրս էլ չէ լինում, ոչ
քաղաքում մն է մնում, այնու տմենայ-
նիւ չառ հաղիւ է պատահում որ հա-
յոց եկեղեցում ժամապայտիւն է լի-
նում, և հայերից չատերը կիւրակի օ-
րերը ստիպված են գնալ Վրաց եկե-
ղեցի : Հոգևոր իշխանութիւնը ահա
քանի մի տարի է բողբոքին ուշադ-
րութիւն չէ դարձնում այդ անխիթար
երեղթի վրա : Թղթակիցը յայտնում
է որ այժմ փօթիցները յայտնեն որ
գնեք սրբազան Գաբրիէլ արքե-

պիսկոսոսը այդ անխիթարութեան վրա
ուշադրութիւն կը դարձնէ :

— Մեզ գրում են ԵՐԵՒԱՆԻՑ Մշակի
անցեալ թերթերից մինի մէջ կարդա-
յենք որ Խորէն վարդապետ Ստեփանն
մասնակցաւ մի քանի անձններին ձեռ-
քով թէ կառավարութեան, թէ հայոց
հոգևոր իշխանութեան առաջ, որ իբր
թէ նա քաղաքում է և դատարանում
է երեխաներին հակառակ պետական
և կրօնական ուղղութեան : Այժմ լը-
սում ենք որ հայր Խորէնը ինդրած
լինելով Վեհափառից որ այդ գործի
մասին քննութիւն նշանակուի, Ս. Լ. Չ-
միանից ուղարկվեցան Շուշի Սաե-
վաննա վարդապետ Միլթարեան և Պ.
Թաղեանսեան որպէս քննիչներ : Լը-
սում ենք որ ահա մի ամիս ու կէս է
որ գործը քննվում է և հայր Սաեփա-
նէն բողբոքին արդարաւում է այդ
գործում : Յայտնենք որ երբ որ կը
վերջանայ գործը, հայոց ընթերցող
հասարակութեանը կը յայտնի աը-
պագրութեան միջոցով ամբողջ գործի
հանգամարդները մարմանաւորութիւն-
ները :

(Մշակ)

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍԻ

Դայլէի հարպիեհտէն նաչի, Տերի-
սատտէթտէ պուրնան պիւր չօգ էր-
պապը համիեթ մուհաֆազայի վաթան
նիլթի խայրիեհտէյէ կէնիլիլ օլա-
րադ, թագըմ թագըմ Պապը սկրաս-
թիլիէ կէլիլ կաղըլմարտա տըր :
Շիմարիէ գատար խիթիլի սէպիլի
տէֆիլթ իտիլիլ օլանարըն մըղաարը
պէշ ալթը պին նուֆուսա պալիլ օ-
լուպ, պուրնաուն իքի պին մըղաարը
վիտին վէ Սօֆեա օլիլթիլթիլտէ պու-
րնան թագալուրս մտէթիլտէ հա-
րէթիլ իլէմէք իւզըն, օրալարա
սէվիլ օլունուլ, շիմիլիլ պու-
մըղաար տէրէճիլ, քիֆտէնտէ պու-
րնանը օլմարըլա, պատէղիլ իտալ
իտէր իտէ, եհնի իլանը քէյֆիլթ օ-
լունուլ իւզըն, շիմիլիլ կէնիլիլ
թահրիլիլտէն սարֆը նաղար օլունուլ
օլունուլտան, հէր քէս քեար ու քիւ-
պիլիլ մէշուլ օլարադ, չուրտա պու-
րտա պալարադ, քիւշաա խիթիլթ օլմար-
լէ, իլանը քէյֆիլթ իլիլթաար գը-
լընար :

Ի Լ Ա Ն

Իթալեա տէվէթի թէպատալտան Բու-
լո Կորլիսո նամ թիւթիլտէ ալթիլթիլ իթա-
լանան պիւր գըլթա իլանը իսկապիլ իշին,
մէտիլթը սէրուլմուն Գատիլ քէյիլթ թա-
պի Գուրպալար տէրէ ճիլալընտա Պու-
լուլադ սողալընտա 2 նիւմրօ իլէ մու-
րադգալ միլթիլթաարը օլունուլ 900 լի-
րալըլ պիւր գըլթա պաղ պուրնան աղալմ
մաղալտէ օլ տալիլ պիւր իծրա 125 տալտ
վալըլ օմանիլտէ թալիլիլ Էօհէսիլտէ թէ-
ղաարուր իթմիլ իտէ, թարիլիլ իլանէն
իլիլթիլթ 81 կիւն գարիլթաա 5 թ 0 գամը
իլ թալիլիլ օլունուլ հալտէ, Միւնտիլ
Շիլթիլ աղալթ վէ տալտ խարիլթիլթ քի-
թաղթիլթիլ միւրաճալթ իլիլթիլթիլ իլան
օլունուլ :

Յիլ 1 Բէճիլ 1293

Յիլ 10 Բէճիլ 1876

Էմալըք հիւմն եւտտան, Սիւրէճի
խիլթիլթիլտէ, 82 նիւմրօլա տէմիլթիլ
մաղաղաղ վէ միւլթիլթիլթ, տօգ-
ան իքի սէնէսի իլուլա օն պէշիլտէն
իթիլպարէն, իքի սէնէ միւտտէթ, վէ
չէհրիլ Էլիլ իւլ պէնաղ մէճիլթիլ
իծալիլ իլէ, թալիլիլ իւհաթիլտէ օլ-

մաղլէ, պուրնան պիւրտէյէ իթիլթա-
րէ թալիլ օլանարըն, իւլալ չէհրիլ
թէմիլ իլան օն պէշիլթիլ իւհաթիլտէ
կիւնիլտէ գատար, խաղիլթիլ խաաա
մէճիլթիլ խաաթիլտէ կէլմէլթիլ :

Էմալըք հիւմն եւտտան, Պէշիլթիլ
ճաղթիլտէ, 51 նիւմրօլա հաղաղ-
տիլթեանը, իքի պուլադ օմանիլթ
լիւրալ իծալթիլ չէհրիլթ, վէ պիւր սէ-
նէ միւտտէթիլ, թալիլիլ իւհաթիլտէ
օլմաղլէ, տահա իլեաթիլթ իլիլթալթ
թալիլ օլանարըն, իւլալ թէմիլթիլ
օն պէշիլթիլ իւհաթիլտէ գա-
տար, խաղիլթիլ խաաա մէճիլթիլ խա-
րէսիլթ կէլմէլթիլ :

Պապը Ալի վէ խաղիլթիլ ճէլիլթիլ մա-
լիլ վէ սալիլ տէվէթիլթիլ իլիլթիլ իլիլ, պու-
սէնէ տալիլ միւտտալթա իլաղալմ կէրիլ-
նէն իքի եիլալ պին գըլթիլ սէլիլթիլ քէմիլ-
թիլթիլ, շիլթիլթիլ մաղալթիլթիլ իլալթիլ
օլունան միւնտալաաա, պէհէր եիլալ
գըլթիլթիլ, պաղըր աղէլ իլէ գըրթիլ իլէ գը-
նիլաաա, թալիլիլ իւհաթիլտէ թէ-
ղաարիլ իլիլթիլ իլիլթիլ, իլալ մաշը
թէմիլթիլ օն պիլթիլթիլ իլիլթիլ իլիլ-
նիւ գարալթ գալթիլ իլիլթիլթիլ իլիլթիլ
օլանարըն, Էլիլթիլ մէղալթիլ տէլիլ, սէ-
հէր իլիլտաթալ իլիլթիլտէ օղաղալ գա-
տար, մալիլթիլ խաղիլթիլ ճէլիլթիլ սէլիլթիլ
իլալ մալ տալիլթիլ կէլմէլթիլ :

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍԻ

Խորիւր գուրպիլտէ Սօֆուլար մա-
հէլթիլտէ սաքին միլթիլթիլ իլիլթիլ
բալաղաթալ Բէղալ Մօլալ թիւթիլթիլ
միւտտալ իլ Էլ Սէլեալ Լուլթիլթիլ
թալիլթիլ վէ Էօհէսիլտէ պուրնան
1487 նումրօ իլէ միւրաղ գալմ սէնէլիլ
5700 գրուլ ֆաեղըլ Էսհամը ճէտիլտէ
պէլթիլթիլ գաղալն զայ իլիլթիլթիլտէ,
իւլալ պիւրթը պուրնալթըն իլիլթիլ եա-
լաաաաաաաալ միլթիլթիլ, ֆաեղըլ տա-
լիլ կէրթ Տերիսատտէթալ մալիլ իլե խա-
ղիլթիլ վէ կէրթ իլիլթալթըլ շահան-
տէ մալ սանաղըլթըլ թարաֆըրտան
սահիլթիլտէն պաղաղալթալ վիլթիլթիլ
ճէլիլ ճիլթիլթիլ, թարիլիլ իլանտան իլիլթիլ
սարթիլ, նիլթիլթիլ պիւր սէնէ միւրթիլթիլ
գատար թիլթիլ ֆիլթիլ պուր միւտտէթ զար-
ֆըրտա զայ օլան իլիլթիլ զուլալ խալթ
իտէ, գաղալ թալիլթիլ իլիլ սահիլթիլ
տիլթիլ թէլթիլթիլ, վէ գուհար իլիլթիլ
սարթիլթիլ գալթալ թիլթիլ թիլթիլ իլե,
միւլթաալտէն պիւրթիլ իլիլ օլունու-
րադ, թէրաղգիլ իլիլ ֆաեղըլթըն
ալթալթիլ թիլթիլթիլ գըլթաաալ մա-
ղալթիլ օլունուլտան, մէղըլթիլ
պիւրթիլթիլ Տէր թիլթիլ պուրթիլ իտէ, տա-
հիլթիլ թէլթիլ թիլթիլ իլիլթալ վէ
իլան օլունուլ :

Սամալ խաաա հարիլթ մաշալիլտէ
Էմանէթ մալը պուրնան թէրպիլթիլ
օն իքի զիլալ արաա պիլթիլթիլթիլ
պէհէր արշընը Էլիլ ալթըլ զուրուլտան
թալիլթիլ Էօհէսիլտէ թէթաարուր իլ-
թիլթիլտէն զամ իլէ թալիլթիլ օլուն-
լարըն թարիլթիլ իլանտէն իլիլթալթիլ
օն պէշ իլիլ գարֆըրտա չէհրիլ Էմա-
նէլիլ չէնտէս իլանթիլթիլ միւրաճալթ
իլիլթիլթիլ իլան օլունուլ :

Յիլ 26 ճէմաղիլ ալթըլ սէնէ 92 վէ
Յիլ 6 թէմաղիլ սէնէ 92 :

Շէհր Էմանէթ

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԻԹԱ

ԿՈՐԱՊՏԵՑ Ց. ՓԱՆՈՅՈՒՆ

Գալթիլտա իլիլ իլիլթիլ-քաղաղըլ տա-
հիլ իլիլ իլիլ իլանտաա